

Czy organ prowadzący może odmówić zatrudnienia w szkole asystenta międzykulturowego lub asystentki międzykulturowej?

Nie. Art. 165 Prawa oświatowego mówi o prawie dziecka do zatrudnienia osoby wspierającej – asystenta międzykulturowego. Jeśli rodzic lub dyrekcja placówki wnioskuje do organu prowadzącego o zatrudnienie pomocy nauczyciela z zadaniami asystenta międzykulturowego, to organ prowadzący nie ma podstawy prawnej, która pozwoliłaby mu odmówić: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/prawo-oswiatowe-18558680/art-165>.

Więcej na temat asystentów i asystentek międzykulturowych: <https://sosdlaedukacji.pl/wp-content/uploads/2022/04/Krakow-dobre-praktyki.pdf>

Gdzie szukać środków na zatrudnienie asystentek, pomocy nauczycielek i tłumaczek?

Subwencja oświatowa na dzieci uchodźcze jest zwiększona, co oznacza, że MEiN przekaże samorządom dodatkowe środki na edukację i wsparcie. Ukraińskie nauczycielki, które chcą pracować na stanowisku pedagogicznym, muszą przeprowadzić procedurę uznania zagranicznego dyplomu, a następnie mogą się ubiegać o uzyskanie uprawnień zawodowych. Osoby, które nie mają jeszcze takich uprawnień, mogą zostać zatrudnione na stanowisku asystentki nauczycielki: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/prawo-oswiatowe-18558680/art-15>.

Są wtedy pracownikami niepedagogicznymi – w przypadku szkół prowadzonych przez JST stają się pracownikami samorządowymi. Pomoc nauczycielki należy zatrudnić na zasadach przewidzianych w Kodeksie pracy. Pomocy tej udziela się nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy: <https://www.portaloswiatowy.pl/analizy-i-interpretacje/zatrudnienie-pomocy-nauczyciela-z-ukrainy-na-jakich-warunkach-21392.html>.

Jednocześnie osoby z Ukrainy można zatrudniać w szkołach i innych placówkach edukacyjnych w ramach tak zwanych „robót publicznych” lub programów pomocowych, takich jak „Cash for Work” (prowadzony przez Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej), w których to sponsorzy finansują prace uchodźczyń. Więcej na temat projektu „Cash for Work”: <https://sosdlaedukacji.pl/wp-content/uploads/2022/04/Lublin-dobre-praktyki.pdf>

O ile można zwiększyć liczebność oddziałów w placówkach edukacyjnych?

Jeśli do danego oddziału jest już zapisana maksymalna liczba dzieci, na podstawie rozporządzenia można dołączyć tylko określoną liczbę dodatkowych uczennic i uczniów:

- oddział przedszkolny – 3 dzieci;
- klasy I–III – 4 dzieci (maksymalnie 29 osób w oddziale);
- przedszkolne i szkolne oddziały integracyjne – 2 dzieci z niepełnosprawnością;
- przedszkolne i szkolne oddziały specjalne – 2 dzieci z niepełnosprawnością;
- klasy łączone w szkołach specjalnych – 2 dzieci z niepełnosprawnością;
- grupy wychowawcze w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym lub specjalnym ośrodku wychowawczym – 2 osoby z niepełnosprawnością;
- zajęcia świetlicowe – 4 dzieci lub 2 dzieci z niepełnosprawnością.

Rozporządzenie w tej sprawie nie dotyczy wszystkich ukraińskich dzieci, a jedynie tych, które przybyły do Polski po 24 lutego 2022. W tej chwili rozporządzenie pozwala na zwiększenie oddziałów w roku szkolnym 2021/ 2022.

Czy można przyjąć do szkoły specjalnej ucznia lub uczennicę z niepełnosprawnością, jeżeli nie mają jeszcze orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego?

Dyrekcja przedszkola specjalnego, szkoły specjalnej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego lub specjalnego ośrodka wychowawczego może przyjąć dziecko na podstawie oświadczenia rodzica lub osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem. W oświadczeniu musi się znaleźć informacja, że złożono już do poradni psychologiczno-pedagogicznej wniosek o wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Warto pamiętać, że dopóki dziecko nie ma orzeczenia, nie przysługuje mu podwyższona subwencja oświatowa.

Czy w poradniach psychologiczno-pedagogicznych można zatrudniać tłumaczki i asystentki, które pomogą w komunikacji z osobami z Ukrainy?

W roku szkolnym 2021/2022 w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej może być, za zgodą kuratora oświaty, zatrudniona osoba niebędąca nauczycielką. Jej zadaniem ma być rozpoznawanie specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci z obywatelstwem ukraińskim. Taka osoba powinna mieć przygotowanie uznane przez dyrekcję poradni za odpowiednie do realizacji wspomnianych zadań.